

כי כשם שלפני הבריאה השתעשע הקב"ה עם התורה אלפיים שנה והתורה היא נשמותיהם של ישראל כן רוצה הקב"ה להשתעשע אחרי הבריאה עם גופותיהם של ישראל שיהיו כל ישראל בבחינת של משה אשר ידעו ד' פנים אל פנים פה אל פה אדבר בו במראה ולא בחידות ותמונת ד' יביט ולכן כל האלפיים שנה תוהו עד שניתנה תורה התגעגע הקב"ה לבניו מתי יזדככו ויהיו ראויים לדבר עמהם פנים אל פנים בחינת שובע שמחות את פניך נעימות בימיך נצח. ואמנם באה השאיפה הלזו ופנים אל פנים דיבר ד' עמהם ביום הקהל אבל תיכף נתקרבו כולם ואמרו דבר אתה ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות. הכירו בעצמם כי אינם ראויים עדיין לדרגה זו והודו ואמרו כי ידבר משה ונשמעה ואמנם תיכף עי"ז חזר היצה"ר ללבם וחזרו שוב אצל משה ואמרו אם עי"ז חזר היצה"ר ללבנו נוח לנו למות ולא יהי היצה"ר בלבנו, חשבו שהחזרת היצה"ר הוא שישלוט בהם, אבל משה השיב להם כי עוד יזכו לעתיד שנאמר ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין. הוא גם מה שאמר אדה"ר את קולך שמעתי מתהלך בגן ואירא ואחבא הכיר כי עי"ז שוב לא יכול להתראות בבחינת פנים אל פנים ורק שמיעת קול ולא ראי'. וגם בזמן שלמה המלך דאיתחזי סיהרא בשלימותיא הנה תיכף באותה הלילה שנגמר בית המקדש נשא את בת פרעה ובא גבריא ונעץ קנה בים והעלה שרטון ונבנתה אטליא של יון הוא רומי רבתא דעלי' נאמר אמלאה החרבה לא נבנתה רומי אלא מחורבנה של ירושלים ומני אז ועד עתה עדין השלימות מאתנו הוא והלאה. ואך כשמגיע יום הכפורים הוא היום אשר אין בו שלטון ליצה"ר אז מהחסדים והרחמים העליונים למלאות למרות הכל, עז החפץ של ראיית פנים אל פנים והוא מצדו ית"ש הופך פניו אל ישראל למרות מה שנאמר והסתרתני פני מהם וגו' ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא הנה ביוה"כ מסיר בל המסכים וההסתרים ואם אך ישראל למטה יטהרו עצמם וישאו פגיהם לד' הלא ימצאו אותם פנים אל פנים לפני ד' תטהרו לא ככל השנה שיש הסתר פנים ביום הקדוש הלזה הנכם לפני ד' (שם, פרק נ').

* * *

בדרך כלל החטאים נמשכים מחטא עץ הדעת שיסודו לשכוח שם ד'... הם אך חטאי אומות העולם... ואפילו הם אומרים בפיהם ומזכירים שם ד'.... לא כאלה

וכמה נפשות מישראל נחמסו ונגזלו לתוך העמים והיה נדרש זמן רב לצרף את ישראל ללובשו אחד באחד עד כי זכו ישראל שהוציאם ד' ממצרים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי דברים ד' וקרבתם אל ההר ודיבר עמהם פנים אל פנים. ואמנם לא נשלם עדיין הברור ואמרו בית ישראל אל משה 'דבר אתה ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות' ואמנם אמר ד' 'היטיבו כל אשר דברו' לפי המצב ולפי העת. אבל אהבת ד' לבניו לא תנוח ולא תשקוט עד אשר תגיע העת שנאמר עליו 'ישקני מנשיקות פיהו'. וכמו שאז רק כהיה נשאר במדריגתו הנפלאה לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא פה אל פה אדבר בו במראה ולא בחידות ותמונת ד' יביט, לא קם כמשה אשר ידעו ד' פנים אל פנים כן לעתיד ישיגו כל ישראל להיות ישראל כמשה ומשה ככל ישראל כי כולם ידעו אותו למקטנם ועד גדלם לאושר עולמים זה יגיעו ישראל לעתיד ועתידין מלאכי השרת שישאלו לישראל מה חידוש שמעתם מפי ד' (מי מירום, אורי וישעי פרק ל"ח).

* * *

ובשביל כך כשנברא האדם היה בכח האדם להתחלף מצורה של קדושה לצורה אחרת, אבל אם שבים בתשובה והקב"ה מקבלה הרי הוא מאד מוחלט בתשובתו שלא ישוב לכסלה עוד. כי מאחר כי הוא אמר ומעיד ששב בתשובה דבר ד' יקום לעולם ולא ישתנה עוד ותמיד יהי' במצב של התשובה כאותו הרגע ששב אליו ית"ש וקיבלו בתשובה. באופן שהדרגה היותר גדולה בתשובה ואשר בטוחים בה שלא ישובו לכסלה עוד היא דרגת קבלת התשובה שהקב"ה מקבלו כי אז לא ישתנה עוד. ועדות ד' זו נאמנה היא מה שהה במתן תורה שבשעה ששמעו אנכי ד' אלקיך נתקע ד"ת בלבם וכששמעו לא יהי' לך נעקר יצה"ר מלבם כשאמרו דבר אתה ונשמעה חזר יצה"ר ללבם, חזרו אצל משה ואמר שלעתיד יוחזר לכם שנאמר ישקני מנשיקות פיהו וכו' והיינו שאמר להם שאז ג"כ שחזרת היצה"ר ללבם אינה אלא חזרה זמנית בלבד ויבוא היום כי יעקר שוב מלבם וזה יהיה ע"י עדות ד' שיעיד לישראל שנתקבלו בתשובתם (שם, פרק מ"ז).

* * *

מה לחול... לא עבדו ישראל את העגל אלא כדי להורות תשובה לרבים... ישראל עם קדושו גם חטאיהם... הם לשם תשובה... זהו מה שאומר הנביא מפי ה' שובה ישראל עד ה' אלוקיך... התשובה שלך אינה תשובה לחטא ובשביל זה כשלת בעוונך המיוחד, רק לך לחפש אורות תשובה כדי להתקרב... (שם, פרק ע"ה).

* * *

שובה ישראל עד ד' אלקיך כי כשלת בעונך... כונתו על העון המיוחד של ישראל. אמרו במדרש כשאמר הקב"ה אנכי ד' אלקיך נכנסו דברי תורה בלבם כשאמר לא יהי לך נעקר יצה"ר מלבם כשאמרו למשה דבר אתה ונשמעה חזר יצה"ר ללבם חזרו אצל משה אמר עתה כבר עבר זמן לעתיד עוד תשמעו ממי ד' שנאמר ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיון. הרי שבמתן תורה כבר יצא ונעקר יצה"ר מלבם וכל עונם שחזר היצה"ר ללבם ה' מה שאמרו 'דבר אתה ונשמעה ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות' וזה העון המיוחד לישראל והרי על העון הזה שהביא להם כל הרעות וכל המכשולים שנכשלו ויכשלו ישראל אמר ד' למשה 'הטיבו כל אשר דברו מי יתן וה לבבם זה ליראה אותי כל הימים' העיד הקב"ה כי לבבם של ישראל תמיד לד' ובכ"ז היה זה חטא לגבי ישראל וזה שאמר הנביא מפי ד' שובה ישראל עד ד' אלקיך שישבו עד הדרגא של הזמן ששמעו אנכי ד' אלקיך מפיו של הקב"ה כי כשלת בעונך העון המיוחד שלך שלא חפצת לשמוע מפיו ויראת שמא תמות וממנו כל הכשלונות שלך ועל כן כל זמן שלא תשוב לחיקך הראשון לשמוע שוב מפיו ית"ש והוא הזמן שיקויים החזון ישקני מנשיקות פיהו, לא יעלה לך התשובה בשלימות כי כשלת בעונך קחו עמכם דברים ושובו אל ד' הכינו עצמכם לקחת דברים עמו ית"ש מפיו דעת חכמה ותבונה. אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב היינו שתשא את העון ההוא שאמרנו אל ידבר עמנו אלקים וקח את הטוב שבו שהוא מה שהעדת בנו הטיבו כל אשר דברו ונשלמה פרים שפתינו היינו שבזה שתתראו לשמוע מפיו ולשוב על אותו העון הוא שתקבלו עליכם גם אם תמותו ובלבד לשמוע מפי ד' שזו היא דרגת האהבה היותר עליונה ובכן תזכו להחזון של ישקני מנשיקות פיהו שיאמר עליכם שפתים יושק.... (פרק ע"ח, ועי"ש בביאור עבירות החמורות ויחודן אצל ישראל !)

חלק יעקב... אנו כשנתקרבנו להר סיני ונעשה ונשמע אמרנו כאחד פסקה זוהמא זו, אין עוד בנו חלילה רצון להתרחק... כל מגמתנו להתקרב...

אף גם החטא שנכשלונו לחרפתנו ולבושתנו אחר מתן התורה היה בעיקר לשם קירוב יותר, כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו, קום עשה לנו אלהים, נתרבה אצלם התשוקה באלוקים חיים ולא רצו באמצעי איש כמשה כי חשבו שאפשר לקיים התורה גם בלא אמצעות צנורו של משה ובאמת אי אפשר להם לישראל להשיג שום דבר אם לא ע"י הלכה למשה מסיני. אבל מקור הסיבוב להכשלתם ה' אך זה מפני שהתגברה אצלם התשוקה והכסיפה להתקרבות יתירה ביחוד נתעורר בקרבם רצון וחפץ שיתגלה להם שוב הקב"ה כמו שאמרו. במדרש חזית, שיר השירים א', בשעה ששמעו ישראל אנכי ד' אלקיך נתקע תלמוד תורה בלבם והיו למדים ולא היו משכחין באו אצל משה ואמרו משה רבינו תעשה את פרוביון שליח בינותינו שנאמר דבר אתה עמנו ונשמעה ועתה למה נמות ומה הנאה יש באבידה שלנו? חזרו להיות למדים ושוכחים אמרו מה משה עובר אף תלמודו עובר מיד חזרו באו להם אל משה אמרו לו משה רבינו ולואי יגלה לנו פעם שני' ולואי ישקני מנשיקות פיהו לואי יתקע תלמוד תורה בלבבנו כמו שהי'. אמר להם אין זו עכשיו לעתיד לבא הוא. וכו' ר' נחמני אמר כששמעו ישראל לא יהי לך נעקר יצה"ר מלבם וכו' מיד חזר יצה"ר למקומו, חזרו אל משה וכו' ולואי יגלה לנו פעם שני' ישקני מנשיקות פיהו אמר להם אין זו עכשיו אבל לע"ל הוא ע"ש. ובכן שורש חטאם ה' לשם קירוב ביותר ונמצא דאצל ישראל שכל חטאיהם נמשכים אך משורש החטא הכללי שלהם הלזה באמת שונים ונבדלים חטאיהם של ישראל מחטאי שאר העמים שאצל העמים שורש חטאיהם מחטא עץ הדעת שיסודו להתרחק ואצל ישראל שורש חטאיהם מחטא העגל שיסודו להתקרב! ... ונדמה לאדם כי עיקר התשובה נועדה בשביל החטא לשוב מכל חטא... ובאמת לא כן הוא התשובה נועדה בשביל העליות הבלתי סופיות... כל זמן שלא הגיעו עד כסא הכבוד עדיין לא נשלמה דרגותיה של התשובה... כסא הכבוד הוא בלתי סופי... ולכן מפני שנשמת ישראל ספוגה באורות התשובה לשוב ולהתעלות למרוות אין קץ ותכלית... וגם החטא השורשי שלהם... היה מפני שרצו לקירוב ועליה ביותר, רצו לזכות לאורות התשובה שתעודתן להתקרב ביותר אל ה' חטאו כדי שיהיה לתשובה על